

Και σιγ... Σιβηρία υπάρχουν Ελλήνες

Η Ελλάδα είναι παντού,

ακόμα και στη μακρινή

Σιβηρία έχουμε

τους ομογενείς μας, που

κάνουν μεγάλη

προσπάθεια να έρθουν

πιό κοντά στην Ελλάδα,

να τη νιώσουν, να τη

γνωρίσουν, να τη μάθουν.

Της Σοφίας Προκοπίδου

Στον χάρτη της Ρωσίας η Σιβηρία έχει ξεχωριστή θέση επειδή είναι τόπος, όπου τους τελευταίους δύο αιώνες αναπτύχθηκε ένας λαμπρός και μοναδικός πολιτισμός.

Υπάρχουν πολλά κοινά στοιχεία στην ιστορία των εθνοτήτων της Σιβηρίας, τα οποία δεν ανήκουν στους ντόπιους λαούς. Πολλοί λαοί βρέθηκαν στη Σιβηρία την εποχή των διώξεων του 19ου αιώνα και την περίοδο της σταλινικής γενοκτονίας του 20ου αιώνα. Η Σιβηρία είναι η πλουσιότερη σε πρώτες ύλες περιοχή του πλανήτη μας και ο περασμένος αιώνας ήταν για την τσαρική Ρωσία μιά ευκαιρία να εξαπλωθεί ανατολικά και να εκμεταλλευτεί την περιοχή αυτή. Μαζί με τα εγκαίνια της λειτουργίας του υπερσιβηρικού σιδηροδρομού, άνοιξαν και οι ελπίδες των γειτονικών χωρών. Για πολλά χρόνια και μέχρι σήμερα η Σιβηρία ελκύει πολλούς, έτσι που μπορεί να ελκύσει η Γη της Επαγγελίας. Έλληνες βρέθηκαν εδώ υπό διάφορες συνθήκες και αιτίες.

Πώς βρέθηκαν στη Σιβηρία οι πρόγονοι του Πάνου Θεοδωρίδη

Ο Καλλιτεχνικός Διευθυντής του Οργανισμού “Πολιτιστική Πρωτεύουσα της Ευρώπης - Θεσσαλονίκη '97”, **Πάνος Θεοδωρίδης**, μας έδωσε πολλές μαρτυρίες για την ελληνική παροικία στις αρχές του 20ου αιώνα. Κάποτε οι πρόγονοι του βρέθηκαν στη Σιβηρία:

“Ο παπούς μου, Παναγιώτης, γεννήθηκε στη Χάρσερα του Πόντου το 1880, - μας διηγείται, - έκανε δύο γιούς, τον Γιάννη, που ήταν σαράντα χρόνια κοινοτάρχης της Αγροσικιάς και τον Θόδωρο, τον πατέρα μου, το 1909. Ξενητεύτηκε το 1910 και εγκαταστάθηκε με την οικογένειά του στη Σιβηρία, στην πόλη Ιρκούτσκη, όπου η γυναίκα του είχε συγγενείς και άνοιξε έναν φούρνο. Η ελληνική παροικία στο Ιρκούτσκη ήταν γύρω στις εκατό ψυχές. Υπήρχε αίθουσα της ελληνικής κοινότητας όπου γίνονταν εορτασμοί και εκδηλώσεις, υπήρχαν ιερείς και δάσκαλοι που πλήρωνε η κοινότητα. Ευεργέτης των Ποντίων ήταν ο Πολύς Μαράντωφ, επίσης Έλλην.

Η λαμπρότερη τελετή ήταν των Τριών Ιεραρχών. Τα παιδιά πήγαιναν και σε ρωσικό σχολείο όπου διδάσκονταν γαλλικά και βιολί. Στο σπίτι όλοι μιλούσαν ποντιακά, ενώ χρησιμοποιούσαν την απλή καθαρεύουσα και τα ρωσικά εκεί που ήταν απαραίτητα. Υπήρχε ένα εικοσαήμερο καλοκαιράκι, όπου βγαίναν ακόμη και λουλούδια, ενώ τον χειμώνα, θερμοκρασίες κάτω των σαράντα βαθμών δεν ήταν ασυνήθιστες. Ζούσαν σε ξύλινα σπίτια (izba). Στο δωμάτιο υπήρχε μιά τεράστια σόμπα και στην ουσία ζούσαν επάνω της, γύρω από ένα σαμιοβάρι. Κάνανε βεγγέρες και μιλούσαν για την πατρίδα τους ασταμάτητα.

Η Βαϊκάλη ήταν οκτώ μήνες παγωμένη. Κάθε παιδί είχε το έλκηθρό

Эллада, юная и щедрая моя...
НОВОСИБИРСКАЯ ОБЛАСТНАЯ ОБЩЕСТВЕННАЯ НАЦИОНАЛЬНАЯ
ГРЕЧЕСКАЯ КУЛТУРНО-ПРОСВЕТИТЕЛЬСКАЯ ОРГАНІЗАЦІЯ
«ЭЛПІДА - ПАДЕЖДА»
НОВОСИБИРСКАЯ ФИЛАРМОНИЯ
МОЛОДЕЖНЫЙ ТЕАТР «ГЛОБУС»
ОБЛАСТНОЙ КРАСОВЕДЕЧЕСКИЙ МУЗЕЙ
НОВОСИБИРСКИЙ МУЗЫКАЛНЫЙ КОЛЛЕДЖ
ЧАСТНЫЙ ТЕАТР «КОРЧМА»

ПРЕДСТАВЛЯЮТ ВТОРОЙ ФЕСТИВАЛЬ «ЭХО ЭЛЛАДЫ»

10 - 14 МАЯ 1997 г.

Фестиваль посвящается пропагандированию г Салоники Культурной столицей Европы 1997 года и духовному единству России и Греции.

10 МАЯ - ОТКРЫТИЕ ФЕСТИВАЛЯ

11.00 Конференция «Многовековые связи России и Греции. Прошлое и настоящее».

14.30 - Открытие выставки детского рисунка «Россия. Греция. Византия. Православие».

15.00 - Концерт духовной музыки с участием православного хора «Сибирские певчие» и детского хора православной гимназии им. Преподобного Сергия Радонежского.

Областной краеведческий музей - ст. Метро «Площадь Ленина». Вход по билетам музея.

17.00 - Выступление Алисамбры ранней музыки «INSULIA MAGICA» (худ.рук. А.Бурханов). К.Монтеверди «Орфей». Областной музей (пл. Ленина) Билеты филармонии в кассе музея.

11 МАЯ

11.00 - «Коллекция древнерусской живописи в собрании Новосибирской картинной галереи» («Россия. Греция. Византия. Православие») Новосибирская картинная галерея.

18.30 - Спектакль Молодежного театра «ГЛОБУС» - Г.Горин - «Забыть Герострату». Выставка детского рисунка «Россия. Греция. Византия. Православие».

12 МАЯ

18.00 - Спектакль Частного театра Юрия Усанова «Корчма» - «Свобода больше, чем...» (возможное переназвание пьесы Г.Финкельштедт «Эзра» («Лиса и инвестор») Дом Актера .

13 МАЯ

18.30 - Спектакль Новосибирской филармонии - Г.Ф.Гендель - «Адис и Галатея».

Филармония - ДПП (Большой зал) . Выставка детского рисунка «Россия. Греция. Византия. Православие».

14 МАЯ - ЗАКРЫТИЕ ФЕСТИВАЛЯ

17.30 - Концерт -представление «Эллада, юная и щедрая моя...» с участием хореографических коллективов ДК «Металург», ДШИ №12, школ города №182,85, хореографического училища, учащихся преподавателей, выпускников Музыкального колледжа, преподавателей Консерватории, Педагогического колледжа №2, ведущих артистов музыкально-литературного лектория филармонии, Оркестра русских народных инструментов ДКЖ (худ.рук.П.Самойлов), ансамбль «Кантанена» (рук.О.Сереброва), ансамбль «Девичий хоропод» (рук.В.Владимиров), Алисамбра скрипачкой М.Блама и др.

Концертный зал Новосибирского музыкального колледжа.

В рамках фестиваля пройдут выставки мастеров декоративно - прикладного искусства, прядки литературы по истории мировой художественной культуры из Книжного центра < Все для школы >, выставки литературы по истории греческой культуры и истории связей России и Греции из фондов городских библиотек.

του και ήταν σύνηθες φαινόμενο να πέφτει επάνω σου κάποιος και να σου τρίβει τη μύτη ή τα αυτιά με χιόνι για να μη πέσουν από τα κρυοπαγήματα, επειδή η παγωνιά ήταν λεπτή και διαπεραστική. Τα αβγά τα φύλαγαν σε τσουβάλια και τα έβγαζαν με το φτυάρι. Έτρωγαν κυρίως μπορτς (πικτή σούπα με βραστό κρέας, λάχανο και διάφορα λαχανικά).

Για την διασκέδαση τους υπήρχε ποδηλατοδρόμιο και κινηματογράφος, όπου λάτρευαν τον Μαξ Λίντερ και τον Σαρλό. Ο πατέρας μου έπαιζε βιολί και ο μικρός του αδελφός μπαλαλάικα. Το 1921 στην γιορτή των Τριών Ιεραρχών ο πατέρας μου ως άριστος μαθητής ανέλαβε να συνθέσει και να απαγγείλει ποιήματα που θυμόταν.

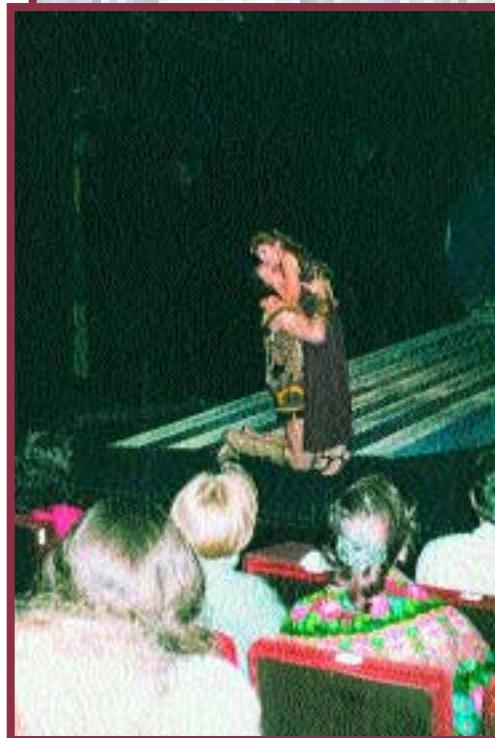
Στο Ιρκούτσκη πέθανε ο παπούς μου το 1922 και η οικογένεια πήρε τον υπερσιβηρικό και κατέβηκε στον Βλαδικαύκασο. Άλλοι ομογενείς έφυγαν αργότερα, άλλοι προς τον Καύκασο, άλλοι προς τον Ειρηνικό ωκεανό...

Από τη σιβηρική πόλη μου μένει μια εικόνα: ο θείος μου ο Πέτρος, τεσσάρων χρονών στα 1918 κάθεται μέσα στο σπίτι και απαγγέλει:

Αλφα, βήτα, γάμα, δέλτα,
 έψιλον και τα λοιπά
 στου σχολείου μας την πόρτα
 κάθεται η Αθηνά
 και διαβάζει γαλλικά.”

Πρόγραμμα του Φεστιβάλ «Ηχώ της Ελλάδας»

Κάτω: Θεατρική παράσταση του Κρατικού Θέατρου του Νοβοσιμπρόκ.

“Ελπίδα”
Σύλλογος της ελληνικής κοινότητας της πόλης Νοβοσιμπρόκ

Η Μαρίνα Μπουσίκ-Τροφιμτσούκ είναι Αντιπρόεδρος της ελληνικής κοινότητας της πόλης Νοβοσιμπρόκ και μήλησε στην Ελληνική Διασπορά όταν βρέθηκε στη Θεσσαλονίκη στο Δ' Παγκόσμιο Συνέδριο του Ποντιακού Ελληνισμού.

“Σύμφωνα με την

απογραφή του 1989, - λέει η Μαρίνα Μπουσίκ, - στη πόλη Νοβοσιμπρόκ κατοικούσαν 278 Έλληνες και 56 στις γύρω περιοχές της πόλης. Τα στοιχεία της απογραφής δεν μπορούν να είναι πιστά , επειδή οι περισσότεροι Έλληνες- κάτοικοι της Σιβηρίας ήταν αναγκασμένοι, λόγω των διώξεων, να αλλάξουν τα ελληνικά τους επίθετα, όπως και οι γονείς μου, και την εθνικότητα τους. Οι Έλληνες αυτοί βρέθηκαν στη Σιβηρία κατά τα χρόνια των διώξεων και της σταλινικής γενοκτονίας. Όπως είναι γνωστό από την ιστορία, ο Ελληνισμός της Ευρωπαϊκής Ρωσίας, παρόλες τις μεγάλες δυσκολίες, διώξεις, κράτησης τις παραδόσεις του, την ελληνική ταυτότητά του, ενώ οι Έλληνες της Σιβηρίας, σκορπισμένοι σε τόπο με τεράστια έκταση, δυστυχώς αναγκάστηκαν να “εχχάσουν” πως είναι Έλληνες.

Όμως υπάρχει και ένα άλλο κομμάτι του Ελληνισμού, που δεν έκρυψαν ποτέ την αλήθεια για την εθνικότητά τους. Είναι οι 3000 Έλληνες Έλληνες από διάφορες περιοχές της Γεωργίας, του Καύκασου, της Νότιας Ρωσίας που ήρθαν στα μέρη αυτά με τη θέλησή τους για το καλό μεροκάματο και άλλες πολλές ευκαιρίες που προσφέρει η πλούσια αυτή περιοχή της χώρας.

Οι δημοκρατικές αλλαγές του '80 έδωσαν στους Έλληνες της Σιβηρίας την ελπίδα για την αναγέννηση. Γι' αυτό δεν είναι τυχαίο το γεγονός που ο Σύλλογος Ελλήνων της πρωτεύουσας της Σιβηρίας, Νοβοσιμπρόκ ονομάστηκε “ΕΛΠΙΔΑ”.

Με την έκδοση του Νόμου για την εθνικοποιητική αυτονομία οι Έλληνες της Σιβηρίας απέκτησαν μεγάλη αισιοδοξία

για το μέλλον και την ανάπτυξή της ελληνικής κοινότητας, λέει η Αντιπρόεδρος του Συλλόγου.

Μπορεί να φανεί παράξενο, όμως οι Έλληνες της Σιβηρίας στην πλειοψηφία τους θεωρούν αυτόν τον τραχύ τόπο δεύτερη και αληθινή πατρίδα και δεν σκοπεύουν να εγκαταλείψουν τη Σιβηρία και να φύγουν στην Ελλάδα.

Ο Σύλλογος “ΕΛΠΙΔΑ” ιδρύθηκε το 1993 υπό την πρωτοβουλία των διάσημων Ελλήνων της πόλης όπως: ο σκηνοθέτης και θεατρικός παραγωγός, **Συμεών Ιωαννίδης**, ο διευθυντής του νοσοκομείου **Αντών Παπαδόπουλος**, ο γιατρός **Ανδρέας Νεκράσοφ**, ο διευθυντής του Κολεγίου Επικοινωνίας **Βλαδίμηρος Παπαδόπουλος** και πολλοί άλλοι, οι οποίοι έκαναν μεγάλες προσπάθειες για την αναγέννηση της ελληνικής κοινότητας και αφοσιώθηκαν σ' αυτό “το μεγάλο έργο της ζωής τους”, όπως χαρακτηρίζουν οι ίδιοι τις δραστηριότητές τους στην ελληνική κοινότητα.

Ο Σύλλογος “ΕΛΠΙΔΑ” έχει ως στόχο την σύσφιξη της φιλίας μεταξύ των εθνών της Σιβηρίας, την αναγέννηση του ελληνικού στοιχείου, την εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας, την ανάπτυξη των σχέσεων μεταξύ Ελλάδας -Ρωσίας. Το σύνθημα του Συλλόγου είναι: “Τίποτα δε χωρίζει τα έθνη και τους λαούς, όπως η έλλειψη του πολιτισμού, η αγραμματοσύνη, και η κατάρρευση της ιστορικής και εθνικής μνήμης, και τίποτα δεν ενώνει τους λαούς, όπως ο πολιτισμός και η ιστορική μνήμη”.

Ο Σύλλογος “ΕΛΠΙΔΑ” από το 1996 είναι πρωτεργάτης του νεογέννητου Φεστιβάλ του Νοβοσιμπίρσκ, με τίτλο “Ηχώ της Ελλάδας”.

“Το Φεστιβάλ διοργανώνεται, -λέει η Μαρίνα,- με σκοπό την ενίσχυση της πνευματικής ενότητας Ρωσίας -Ελλάδας. Την αναγέννηση της εθνικής συνείδησης των Ελλήνων της Σιβηρίας, όπως επίσης και την προώθηση του πολιτισμού της Ελλάδας, του πολιτισμού, που είναι τα θεμέλια του παγκόσμιου πολιτισμού”.

Το Φεστιβάλ “Ηχώ της Ελλάδας” διοργανώνεται δύο φορές το χρόνο και διαρκεί 3 - 4 ημέρες. Το πρόγραμμα περιλαμβάνει, την πρώτη μέρα, το Συνέδριο με θέμα: “Πολύπλευρες σχέσεις Ρωσίας - Ελλάδας. Το παρελθόν και το Παρόν.” Την μεγάλη εκδήλωση ελληνικού και ρωσικού παραδοσιακού χορού και τραγουδιού με τίτλο: “Η φιλία χωρίς σύνορα”, τη μεγάλη συναυλία: “Ελλάδα- πάντα νέα και προφητική”.

Επίσης, στο πρόγραμμα των εκδηλώσεων περιλαμβάνεται και έκθεση ζωγραφικής: “Ρωσία. Ελλάδα. Βυζάντιο. Ορθοδοξία”. Στις ημέρες του Φεστιβάλ οι κινηματογράφοι της πόλης προβάλουν ελληνικά έργα και τα θέατρα του Νοβοσιμπίρσκ δείχνουν θεατρικές παραστάσεις με το ελληνικό

Εκθεση: “Τα παιδιά ζωγραφίζουν την Ελλάδα” στα πλαίσια του Φεστιβάλ “Ηχώ της Ελλάδας”, 10-14 Μαΐου 1997.

Μέ θέμα: “Ο ρόλος του πολεμικού χορού στη στρατηγική τέχνη της αρχαίας Ελλάδας” έκανε εισήγηση ο χορογράφος του Κρατικού Θεάτρου Οπέρας και μπαλέτου κ. Βαλέριος Ρούμη, που μελετάει την Παλαιογραφία.

ρεπερτόριο. Τα Φεστιβάλ “Ηχώ της Ελλαδας” έχουν μεγάλη ανταπόκριση σε όλους τους κατοίκους της πόλης που επισκέπτονται τις εκδηλώσεις με μεγάλο ενδιαφέρον.

Η Μαρίνα Μπουσίκ μύλησε και για τα προβλήματα της ελληνικής κοινότητας του Νοβοσιμπίρσκ που είναι γνωστά: “Θέλουμε να μάθουμε ελληνικά και δεν έχουμε δάσκαλο. Κανένας στη πόλη δεν μιλάει την ελληνική γλώσσα εκτός από την Γεωργία Μιχαλοπούλου η οποία κάπου -κάπου μας βοηθάει. Έχουμε επίσης ανάγκη για βιβλιοθήκη με ελληνικά βιβλία και άλλο υλικό που μπορεί να μας βοηθήσει στην προσπάθειά μας να μάθουμε περισσότερα για την ιστορική μας Πατρίδα.”

Αν θέλει κανείς να επικοινωνήσει με το Σύλλογο “ΕΛΠΙΔΑ” μπορεί να γράψει στην διεύθυνση: RUSSIA, 630099, NOVOSIBIRSK, Depoutatskaya 46, Marina Bousik, Tel: (007 383 2) 211666, e-mail elpida @ cip.nsk.su.